



Makšķernieku diskusiju forums Rīgā

Zemkopības ministrijā (ZM) janvāra beigās notika diskusiju forums „Makšķernieku sadarbība un iesaistīšanās lēmumu pieņemšanas un ūdeņu pārvaldības jomā reģionu un Latvijas līmenī”, lai nodrošinātu nepieciešamos pasākumus, kas saistīti ar zivju krājumu efektīvāku saglabāšanu un izmantošanu makšķerēšanas jomas interesēs un uzlabotu valsts pārvaldes un pašvaldību iestāžu komunikāciju ar makšķernieku sabiedrību.

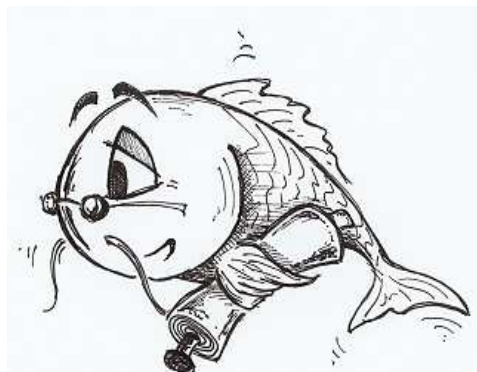
Foruma pirmajā daļā ZM zivsaimniecības speciālisti informēja par sadarbības ar makšķernieku organizācijām nozīmi lēmumu pieņemšanas un ūdeņu pārvaldības jautājumos, savukārt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) pārstāvji ziņoja par makšķernieku organizāciju un sabiedrības iesaistīšanu zivju resursu saglabāšanas un zvejas, makšķerēšanas kontroles pasākumos. Latvijas Pašvaldību savienības (LPS) pārstāvji iepazīstināja ar aktivitātēm, kas saistītas ar sabiedrības līdzdalību ūdeņu pārvaldības un zivju resursu saudzīgā izmantošanā.

Lai veicinātu sadarbību ar makšķernieku organizācijām lēmumu pieņemšanas un ūdeņu pārvaldības jautājumos, foruma dalībnieki (ap 100 makšķernieku un citu ieinteresēto personu) diskusijas laikā piedāvāja trīs variantus, kā izveidot makšķernieku sadarbības struktūru, kas paustu vienotu un skaidri definētu makšķernieku viedokli. Tika piedāvāts veidot makšķernieku nevalstisko organizāciju sadarbības padomi, vienotu visu Latviju aptverošu biedrību vai arī ZM vadītu Makšķerēšanas konsultatīvo padomi.

Liela daļa foruma dalībnieku atbalstīja priekšlikumu veidot Latvijas makšķernieku sadarbības padomi, kurā kā biedri ietilptu dažādas makšķernieku organizācijas. Tas varētu būt līdzīgi kā lauksaimniecības nozarē, kur lauksaimniekus pārstāv Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome (LOSP).

Tāpat foruma diskusijas gaitā makšķerniekus interesēja arī citu aktuālu jautājumu risināšana makšķerēšanas jomā. Makšķernieki pauda viedokli, ka visa nauda, kas tiek ieskaitīta valsts budžetā par realizētajām makšķerēšanas kartēm un no citiem likumdošanā paredzētajiem ieņēmumiem, jānovirza pilnā apmērā Zivju fondam, lai nodrošinātu efektīvu ūdeņu un zivju resursu pārvaldību. Zemkopības ministrijas speciālisti diskusijas laikā solīja izvērtēt makšķernieku izteikto priekšlikumu, ka nākotnē makšķerēšanas kartes varētu apmaksāt elektroniskā veidā, tādējādi ietaupot valsts budžeta līdzekļus, kas tiek tērēti, drukājot kartes un organizējot to realizāciju.

Makšķernieki arī pauda izteiktu nepieciešamību ciešākai sadarbībai ar attiecīgajām valsts institūcijām, lai rastu risinājumu apmācību organizēšanai un atbilstoša finansējuma nodrošināšanai, ļaujot makšķerniekus veiksmīgāk iesaistīt sabiedriskajā vides inspektoru darbā.



Atvieglos atbalsta piešķiršanas kārtību zvejas flotes modernizēšanai

Zemkopības ministrija (ZM) izstrādājusi grozījumus Ministru kabineta (MK) 2008. gada 13. oktobra noteikumos Nr.845 „Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumam „Investīcijas zvejas kuģu ierīcēs un zvejas rīku selektivitāte””.

Pamatojoties uz pasākuma īstenošanas pieredzi par iesniegtajiem projektiem iepriekšējās projektu iesniegumu iesniegšanas kārtās, noteikumos izdarīti vairāki tehniski un redakcionāli grozījumi, kas precizē atbalsta saņemšanas nosacījumus.

Grozījumi paredz, ka turpmāk projektu iesniegumi netiks apkopoti kārtās un sarindoti pēc atlases kritērijiem katru mēnesi. Arī turpmāk būs nepārtrauktā pieteikšanās, bet projektu iesniegumus Lauku atbalsta dienests (LAD) sarindos pēc atlases kritērijiem tikai tad, kad apstiprinātais finansējums sasniegs 80%. Tad projektu iesniegumus LAD pieņems vēl 30 kalendārās dienas un pēc tam projektu iesniegumi tiks sarindoti pēc atlases kritērijiem un vērtēti.

Izmaiņas atbalsta piešķiršanas kārtībā paredz, ka atbalsta pretendentiem tiek samazināts LAD iesniegamo dokumentu skaits. Turpmāk par informāciju saistībā ar Pārtikas un veterināro dienestu (PVD) un Valsts ieņēmumu dienestu (VID) pārliecināsies LAD. Tāpat plānots, ka zvejas kuģa modernizēšanas (tehniskais) projekts nebūs jāiesniedz kopā ar projekta iesniegumu, bet to varēs iesniegt 6 mēnešu laikā pēc lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu.

Tiek atvieglota arī naudas plūsmas pārskatu iesniegšanas kārtība - naudas plūsmas pārskats būs jāiesniedz nevis pa katru mēnesi kā tas ir līdz šim, bet tikai pa gadiem.



Plāno atvieglot PVN samaksas kārtību zvejniekiem

Valdība atbalstīja Zemkopības ministrijas (ZM) ierosināto un Finanšu ministrijas (FM) sagatavoto priekšlikumu par iespēju no šī gada 1. jūlija zvejniecības uzņēmumiem piemērot pievienotās vērtības (PVN) nodokļa samaksas kārtību pēc tā sauktā „kases principa”, kas paredz, ka zvejniekiem valsts budžetā PVN jāiemaksā pēc nozvejoto zivju realizācijas apmaksas.

Zemkopības ministrija ierosināja, ka zvejniecības uzņēmumiem tāpat kā lauksaimniecības produktu ražotājiem būtu jāpiemēro likumā „Par pievienotās vērtības nodokli” 13.4 pantā noteikto PVN samaksas kārtību pēc tā sauktā „kases principa”, kas nosaka, ka par PVN valsts budžetā jānorēķinās nevis nākamajā mēnesī pēc taksācijas perioda beigām, bet gan pēc tam, kad pircējs ir samaksājis par pārdoto preci. Turklāt PVN maksājumu iespējams atlikt līdz sešiem mēnešiem.

Piemērojot īpašo PVN samaksas kārtību, tiks veicināta vietējo zvejnieku ieinteresētība nozvejotās zivis realizēt Latvijas zivju apstrādes uzņēmumiem, jo šobrīd liela daļa nozvejotās zivis tiek eksportētas uz ārvalstīm, kam netiek piemērots PVN. Līdz ar to vietējiem zivju produkcijas ražotājiem būs papildus pieejamas nepieciešamās zivju izejvielas eksportspējīgas zivju produkcijas ražošanai ar augstāku pievienoto vērtību. Tāpat izmaiņas likumā mazinās iespējamās ēnu ekonomikas aktivitātes nozarē.

Zvejniecības uzņēmumiem nav iespēju ilgstoši uzglabāt nozvejotās zivis, tādēļ tās tiek tālāk pārdotas specializētiem apstrādes uzņēmumiem, kas tālāk tās

pārstrādā zivju konservos un citos produktos. Ņemot vērā zvejniecības sezonālo raksturu, lielākā daļa nozvejoto zivju apstrādes uzņēmumiem tiek nodotas gada pēdējos un pirmajos mēnešos, taču, atbilstoši zvejniecības nozares nevalstisko organizāciju datiem, zivju produktu pārstrādātāji par saņemto produkciju norēķinās līdz 8 mēnešu laikā, parasti tad, kad pakāpeniski ir tikuši pārdoti gatavie produkti.

Saskaņā ar šobrīd spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, zvejnieki gadījumos, kad nozveja tiek pārdota Latvijas zivju apstrādes uzņēmumiem, maksā valsts budžetā PVN par visu piegādātās produkcijas daudzumu uzreiz, šādā veidā „iesaldējot” daļu savu naudas līdzekļus līdz zivju apstrādes uzņēmumi ar viņiem ir norēķinājušies. Tas zvejniecības uzņēmumiem rada grūtības laikā samaksāt par degvielas piegādēm, iegādāties nepieciešamās rezerves daļas un aprīkojumu, kā arī apgrūstina algu izmaksu.

Izdarot grozījumus likumā, zvejnieki tāpat kā lauksaimniecības produkcijas ražotāji vai lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības, kas nodarbojas ar dažādu lauksaimniecības produktu piegādi (dzīvi dzīvnieki, piena produkti, graudaugu produktu u.c.) no šī gada 1. jūlija varēs izmantot priekšrocības PVN iemaksu atlikšanai līdz samaksas saņemšanai par piegādātajām zivīm.

Ja saskaņā ar valdības lemto Saeima atbalstīs grozījumus likuma „Par pievienotās vērtības nodokli” 13.4 pantā, lai pieteiktos „kases principa” PVN samaksas kārtībai, zvejniecības uzņēmumiem būs jāvērsas Valsts ieņēmumu dienestā.

Sagatavots Zivsaimniecības sadarbības tīkla
Sekretariātā pēc ZM informācijas

Projektu konkursi Eiropas Zivsaimniecības fonda Rīcības programmas pasākumiem

Lauku atbalsta dienests izsludina atklāta konkursa projektu iesniegumu pieņemšanu Eiropas Savienības Eiropas Zivsaimniecības fonda un Rīcības programmas sekojošiem pasākumiem:

"Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un mārketinga" saskaņā ar 2009. gada 14. jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 783 "Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku un zivsaimniecības attīstībai" un 2008.gada 1.aprīļa Ministru kabineta noteikumiem Nr. 240 "Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu zivsaimniecības attīstībai atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumam "Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde". Piektais kārtas projektu iesniegumu pieņemšana notiks no 2011. gada 31. janvāra līdz 2011. gada 15. decembrim, pieejamais publiskais finansējums ir LVL 6 000 000 (seši miljoni latu).

"Jaunu noieta tirgu sekmēšana un reklāmas kampaņas" saskaņā ar 2009.gada 14.jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr.783 "Kārtība, kādā piešķir valsts un

Eiropas Savienības atbalstu lauku un zivsaimniecības attīstībai" un 2008.gada 13.oktobra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 846 "Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu zivsaimniecības attīstībai pasākumam "Jaunu noieta tirgu sekmēšana un reklāmas kampaņas". Trešās kārtas Projektu iesniegumu pieņemšana notiks no 2011. gada 31. janvāra līdz 2011. gada 15. decembrim, pieejamais publiskais finansējums ir LVL 400 000 (četri simti tūkstoši latu).

"Zveja iekšējos ūdeņos" saskaņā ar 2009. gada 14.jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 783 "Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku un zivsaimniecības attīstībai" un 2008.gada 6.oktobra Ministru kabineta noteikumiem Nr.828 "Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu zivsaimniecības attīstībai atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumam "Zveja iekšējos ūdeņos". Ceturtās kārtas projektu iesniegumu pieņemšana notiks no 2011. gada 31. janvāra līdz 2011. gada 15. decembrim, pieejamais publiskais finansējums ir LVL 100 000 (simts tūkstoši latu).

"Ūdens faunas un floras aizsardzība un attīstība" saskaņā ar 2009. gada 14. jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 783 "Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku un zivsaimniecības attīstībai" un 2010. gada 9. novembra noteikumiem Nr. 1029 "Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu zivsaimniecības attīstībai atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumam "Ūdens faunas un floras aizsardzība un attīstība"". Pirmās kārtas projektu iesniegumu pieņemšana notiks no 2011. gada

25. februāra līdz 2011. gada 30. aprīlim, pieejamais publiskais finansējums ir 850 000 LVL (astoņi simti piecdesmit tūkstoši latu). Kārtā iesniegto projektu iesniegumu projektu īstenošanas beigu datums ir viena gada laikā no Lauku atbalsta dienesta lēmuma par projekta apstiprināšanu stāšanās spēkā. Projektu iesnieguma veidlapas un metodiskie norādījumi to aizpildīšanai ir atrodami mājaslapā www.lad.gov.lv.

LAD informācija

Paveiktais Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanā

Apkopojot informāciju par Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta piesaistē paveikto, jāsecina, ka daudz ir paveikts, bet daudz vēl arī darāmā. Līdz 2010. gada beigām zivsaimniecības sektora attīstībai ir piesaistīts publiskais finansējums 31,8 milj. latu apjomā, bet projekti kopumā apstiprināti par 58,4 milj. latu publiskā finansējuma.

Puse apstiprinātā publiskā finansējuma paredzēta akvakultūras, iekšējo ūdeņu zvejas un zivju produktu apstrādes sektora atbalstam, kur apstiprinātais finansējums ir 29,2 milj. latu. Par trešo daļu no šī finansējuma ir īstenoti projekti un atbalsta saņēmējiem izmaksāts publiskais finansējums 9,9 milj. latu apmērā. Uz atbalstu akvakultūrai un zivju produktu apstrādei ir vērsti trīs pēc publiskā finansējuma piesaistes apjoma nozīmīgākie atbalsta pasākumi:

- *Investīcijas akvakultūras uzņēmumos,*
- *Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un mārketinga,*
Šo abu pasākumu ietvaros īstenotie projekti bieži ir saistīti ar būvniecību, līdz ar to laika periods no projekta apstiprināšanas līdz finansējuma izmaksai pretendenti ir ilgāks.
- *Ūdens vides pasākumi.*

To ietvaros akvakultūras nozares uzņēmumiem – dīkšaimniecībām, kas pārdošanai saražo zināmu produkcijas apjomu un ir uzņēmušies saistības to darīt ar videi draudzīgām metodēm, ir iespēja saņemt kompensējošu maksājumu.

Īstenojot investīciju projektus akvakultūrā un zivju produktu apstrādē, atbalsta pretendenti ir iespēja izmantot Eiropas Zivsaimniecības fonda ietvaros izveidotā kredītu fonda līdzekļus. Lai gan minētā fonda darbība aizsākās tikai 2010. gada nogalē, no fondam izsludinātajiem 5 milj. latu gada beigās 64,8% jeb 3,2 milj. latu jau bija izsniegti aizdevumos kredītu veidā projektu īstenošanai.

Lielāks izmaksātā publiskā finansējuma īpatsvars salīdzinājumā ar apstiprināto ir zvejniecības sektora atbalstam. Teju visi apstiprinātie 13,4 milj. latu ir izmaksāti atbalsta saņēmējiem. Zvejniecības atbalstam lielākais finansējuma apjoms ir izmaksāts zvejas flotes sabalansēšanas pasākumu ietvaros, kas tiek īstenoti ar *Zvejas flotes kapacitātes sabalansēšanas plānu 2007.-2013. gadam*. Tajā, ņemot vērā tendences Baltijas jūrā

pieejamo savvaļas zivju resursu apjoma izmaiņās, balstoties uz ekspertu rekomendācijām, ir noteikts optimālais zvejas flotes lielums, lai zveja būtu rentabla un zvejniecības sektors konkurētspējīgs, arī pieejamo zivju resursu apjomam samazinoties. Lai gan gandrīz 99% no zvejniecības konkurētspējas veicināšanas pasākumos veiktajām publiskā finansējuma izmaksām ir kompensācijas saistībā ar zvejas flotes sabalansēšanu, ņemot vērā ekspertu veiktās aptaujas rezultātus un analizējot citu pieejamo informāciju, ir redzams, ka liela daļa izmaksātā publiskā finansējuma tiek ieguldīta uzņēmējdarbībā. Gandrīz 40% no izmaksātā finansējuma tiek ieguldīti atpakaļ investīciju veidā zvejniecībā, apmēram 22% tiek investēti citā ar zivsaimniecību saistītā jomā, bet 18% – ar zivsaimniecību nesaistītās jomās. Informācija par iesniegtajiem projektiem visos Eiropas Zivsaimniecības fonda pasākumos liecina, ka saņemtās kompensācijas piesaistītas projektu īstenošanai 10,1 milj. latu apmērā. Eiropas Zivsaimniecības fonda ietvaros ir iespējams saņemt atbalstu projektu īstenošanai arī kopīgas ieinteresētības pasākumiem, t.i. projektiem, kas tiek īstenoti vairāku komersantu interesēs un kā atbalsta pretendenti pamatā ir nozares pārstāvju izveidotas nevalstiskas organizācijas. Kopīgas ieinteresētības pasākumos apstiprināto projektu īstenošanai ir rezervēts publiskais finansējums 13,1 milj. latu apmērā. Tā kā arī šajos pasākumos lielākā daļa projektu ir laikietilpīgi investīciju projekti, izmaksāts ir ap 60% finansējuma. Lielākais finansējuma apjoms tiks piesaistīts, lai ostās nodrošinātu zvejniecībai nepieciešamās investīcijas. Līdz 2010. gada beigām šādām investīcijām apstiprināts publiskais finansējums 10,2 milj. latu apmērā, bet projekti īstenoti ar 6,3 milj. latu publisko atbalstu. Liela nozares pārstāvju nevalstisko organizāciju interese ir arī par kopīgām investīcijām akvakultūrā un zivju produktu apstrādē – rezervēts finansējums 2,3 milj. latu. Kamēr līdz šim minēto pasākumu ietekme būs novērtējama ilgākā laika periodā, atbalstam zivsaimniecības uzņēmumu dalībai starptautiskajās izstādēs ar kopstendiem redzami rezultāti ir jau tūlīt. 2010. gadā Eiropas Zivsaimniecības fonda ietvaros atbalsts nodrošināts zivju apstrādes uzņēmumu dalībai piecās starptautiskās izstādēs. Pēc nozares pārstāvju teiktā, katras izstādes laikā ir panāktas vienošanās par produkcijas realizāciju. Tā kā lielākā daļa zivju apstrādes uzņēmumu saražotās produkcijas apjoma tiek eksportēta, atbalstam dalībai izstādēs ir ļoti nozīmīga loma.

2010. gadā ir uzsākta arī vietējo iniciatīvas pasākumu atbalstīšana. Lai gan no izsludinātajiem nepilniem 5 milj. latu publiskā finansējuma projektu īstenošanai apstiprināti 28,7%, pasākuma ieviešana uzņem apgrīzienus. Vietējās iniciatīvas pasākumi tiek īstenoti ar vietējo rīcības grupu starpniecību un balstās uz to izstrādātajām vietējās attīstības stratēģijām. 24 vietējās rīcības grupas ir atbilstošas, lai saņemtu atbalstu no Eiropas Zivsaimniecības fonda projektu īstenošanai savās teritorijās. Projektu iesniegumu pieņemšanu izsludina pašas vietējās rīcības grupas un veic arī projektu sākotnējo izvērtēšanu, t.i., vērtē, vai iesniegtie projekti atbilst stratēģijai. Projektu iesniedzējiem lielā-

kā interese līdz šim bijusi par aktivitātēm, kas ir saistītas ar investīcijām ciemu infrastruktūras attīstībā, kā arī ar zivsaimniecību un tūrismu.

2011. gada sākumā tiek veikts *Rīcības programmas Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā 2007.–2013.gadam* ieviešanas vidustermiņa novērtējums, kura veikšanas mērķis ir pārbaudīt programmas ieviešanas efektivitāti un, ja nepieciešams, to pielāgojot, uzlabot atbalsta un tā īstenošanas kvalitāti.

Aicinām sekot līdzi aktualitātēm Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta saņemšanai Zemkopības ministrijas, Lauku atbalsta dienesta un Zivsaimniecības sadarbības tīkla tīmekļa vietnēs!

Sagatavots pēc ZM informācijas

Kopīgai attīstībai un izaugsmei – Zivsaimniecības sadarbības tīkls

Pagājis gandrīz gads, kopš savu darbību ir uzsācis Zivsaimniecības sadarbības tīkls (ZST). Lai gan daudziem tā darbība, iespējams, vēl ir sveša, daļa iedzīvotāju un interesentu par zivsaimniecību jau ir piedalījušies ZST pasākumos 2010. gadā.

ZST darbojas, lai veicinātu reģionu sociālekonomisko izaugsmi un zivsaimniecībai nozīmīgo teritoriju attīstību. Līdzīgi kā citās Eiropas Savienības dalībvalstīs, arī Latvijā Eiropas Zivsaimniecības fonda ietvaros, tiek veikti dažādi pasākumi, lai risinātu zivsaimniecībai aktuālus jautājumus. 2010. gadā ZST Rīcības plānā tika iestrādāti un diezgan lielu atsaucību guva četri pasākumi: semināri, pieredzes apmaiņas braucieni pa Latviju un ārpus tās, kā arī informatīvais izdevums „Zivju Lapa”. Lai veicinātu esošo zivsaimnieku un interesentu izglītošanu un izpratni par zivsaimniecībā aktuālajiem jautājumiem, 2010. gadā tika noorganizēts 71 seminārs dažādos Latvijas novados. Kopumā šajos semināros piedalījās 2001 dalībnieks. Veicot semināra tēmu apkopojumu, vislielākā dalībnieku interese izrādīta par zivju audzēšanu, ūdenskrātuvju veidošanu un uzturēšanu, kā arī zvejas un akvakultūras produktu apstrādi un mārketingu. Tas liecina par esošo un potenciālo zivsaimnieku optimistisko skatījumu uz nozares attīstību.

Praktisku zināšanu un pieredzes gūšanai tika organizēti **pieredzes apmaiņas braucieni Latvijā** ar mērķi apmeklēt zivsaimniecības un iepazīties ar to darbību. Braucieni mērķauditorija bija jaunie un potenciālie zivsaimniecības uzņēmēji un zivsaimniecību vietējo rīcības grupu pārstāvji. 2010. gadā Latvijas teritorijā tika noorganizēti 12 pieredzes apmaiņas braucieni, kuros piedalījās 341 dalībnieks.

Pieredzes apmaiņas brauciena dalībnieki visvairāk izrādīja interesi par diķu ierīkošanu un apsaimniekošanu, zivsaimniecības attīstības iespējām nelielās saimniecībās, kā arī praktisko pieredzi pie zivkopjiem blakus reģionos.

Zivsaimniecības sadarbības tīkla pasākuma „**Pieredzes apmaiņas braucieni uz ES**” ietvaros tika organizēts pieredzes apmaiņas brauciens uz Somiju. Tā mērķis bija iepazīties ar zivsaimniecības teritorijās īstenojamiem

projektiem un Somijas zivsaimniecības vietējo rīcības grupu darbības principiem, kā arī tikties ar Somijas zvejniekiem, kas arī veiksmīgi tika sasniegti.

Lai iepazītos ar zivsaimniecības teritoriju attīstību, Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalstītajiem un plānotajiem projektiem, vietējo rīcības grupu darbību un zvejnieku ciematu attīstību Igaunijā, notika pieredzes apmaiņas brauciens uz Igauniju. Tā dalībnieki guva praktisku pieredzi zušu audzēšanā, tradicionālo tralēšanas un buru laivu būvēšanā un rekonstruēšanā, kā arī citām interesantām lietām.

Sekmējot informācijas apriti par zivsaimniecības nozares un Zivsaimniecības sadarbības tīkla aktualitātēm, 2010. gadā tika sagatavoti un publicēti četri informatīvie izdevumi, kuros atrodama informācija par izmaiņām ar zivsaimniecību saistītajā likumdošanā, labas un pārņemamas prakses piemēriem, zivsaimniecības vietējo rīcības grupu darbību un atspoguļotas aktualitātes un situācija nozarē.

Šogad Zivsaimniecības sadarbības tīkls turpinās uzsāktos pasākumu un sadarbību ar zivsaimniecības nozarē strādājošiem uzņēmumiem, organizācijām, zvejnieku saimniecībām, diķsaimniekiem un citiem interesentiem. Arī šogad būs iespēja piedalīties dažādos zivsaimniecības **semināros** un pieredzes apmaiņas braucienos, katru otro mēnesi – sešas reizes gadā, saņemt informatīvo izdevumu „Zivju Lapa”. Tiek plānotas arī jaunas aktivitātes, kā, piemēram, akreditētas akvakultūras programmas izstrāde un iespēja to apgūt, demonstrējumu saimniecību izveide, vietēja un starptautiska mēroga konference, rokasgrāmatas par recirkulācijas sistēmām akvakultūrā latviskās versijas nodrošināšana.

Vairāk informācijas par Zivsaimniecības sadarbības tīkla plānotajām aktivitātēm 2011. gadā būs atrodama **mājaslapā www.zivjutikls.lv**. Notikumu sadaļā šajā mājas lapā ir atrodama aktuālā informācija par plānotajiem pasākumiem un iespējām tajos piedalīties visā Latvijā.

Ja arī jūsu teritorijā notiek interesanti ar zivsaimniecības nozari saistīti un ievērojami notikumi, aicinām dalīties informācijā, sūtot notikuma aprakstu uz e-pasta adresi zivjutikls@llkc.lv. Sadarbības veicināšanai, līdzdalībai ZST pasākumos, kā arī savu ideju paušanai, aicinām aktīvi iesaistīties un līdzdarboties ikvienu interesentu! Esam atvērti sadarbībai!

Zivsaimniecības sadarbības tīkla Sekretariāts

Biedrība "Jūrkante" – zivsaimniecībai nozīmīga teritorija



PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA



EZP
EIROPAS ZIVSAIMNIECĪBAS FONDS:
ZIVSAIMNIECĪBAS ATĪSTĪBAS IESPĒJA



Partnerības, kur iesaistījušās pašvaldības, uzņēmumi un nevalstiskās organizācijas, ir veiksmīgs un mūsdienīgs risinājums attīstības jautājumu plānošanā un realizācijā. Aktīvie iedzīvotāji un dažāda līmeņa nozaru organizācijas tiek iesaistītas kopīgā procesā, lai spriestu par dzīves kvalitātes paaugstināšanas jautājumiem, risinātu sociālās problēmas, veicinātu jaunu darba vietu izveidi laukos, rūpētos par sakoptu sadzīves vidi un palielinātu piedāvāto pakalpojumu klāstu lauku teritorijās. Partnerībām nepieciešams saskatīt jaunas pieejas, iespējas, apvienot esošos un potenciālos resursus, lai rastu risinājumu lauku teritoriju attīstībai, dažāda finansējuma piesaistei šī mērķa sasniegšanai.

Viena no šādām partnerībām ir arī zivsaimniecības vietējā rīcības grupa biedrība „Jūrkante”, kas dibināta 2008. gadā. Tās darbības mērķi ir veicināt Ainažu, Salacgrīvas, Liepupes, Pāles, Viļķenes un Skultes pašvaldību teritoriju ilgtspējīgu un līdzsvarotu attīstību, kā arī sekmēt pilsoniskās sabiedrības veidošanos pašvaldību teritorijās, ietverot formālu un neformālu vietējo attīstības grupu rašanos, aktīvu sadarbību un attīstību. Biedrībā ir iestājušies un sekmīgi līdzdarbojas vairāk nekā piecdesmit gan dažādu uzņēmumu, gan biedrību, gan arī pašvaldību pārstāvji, un biedrības iedzīvotāju aktivitāte ir manāmi augusi.

Līdztekus citām aktivitātēm biedrība „Jūrkante” kopš pagājušā gada sākuma savu darbību ir vērsusi arī uz zivsaimniecības nozari un zivsaimniecības teritoriju attīstību, īstenojot Eiropas Zivsaimniecības fonda pasākumus. Pirms pasākumu ieviešanas tika izstrādāta biedrības teritorijas attīstības stratēģija, kuras mērķis ir veicināt lauku teritorijas attīstību piesaistot Lauku attīstības programmas un Eiropas zivsaimniecības fonda finansējumu.

Lēmējinstācija biedrībā ir valde, ko veido 13 valdes locekļi, no kuriem trīs pārstāv zivsaimniecības nozari. Biedrības darbības teritorijā atrodas trīs ostas, un šīs teritorijas iedzīvotāji jau vēsturiski ir nodarbojušies ar zivju zveju un to apstrādi, tāpēc zivsaimniecības nozare un tās problēmas ir aktuāls jautājums.

Pagājušā gada jūnijā biedrībā „Jūrkante” beidzās projektu iesniegšana Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā 2007.–2013. gadam pasākumam „Teritoriju attīstības stratēģiju īstenošana”. Biedrības un pašvaldības iesniedza deviņus projektus par kopējo summu 122 326,33 latu. Aktivitātē „Ciematu, kuros veic zivsaimniecības darbības, atjaunošana un attīstība” rīcībā „Teritorijas dzīves vides kvalitātes uzlabošana” tika iesniegti dažādi biedrību projekti – sporta laukuma izbūvei, rekonstrukcijai, zvejnieku parka estrādes revitalizācijai – Salacgrīvas novada dome iesniedza projektu Kuivižu zvejas ostas teritorijas labiekārtošanai. Arī citās aktivitātēs tika iesniegti projekti par aktīvās atpūtas, dzīves kvalitātes uzlabošanu, informācijas izplatīšanu, zivsaimniecības pakalpojumu attīstību u.c. Daži no šiem projektiem jau ir ieviešanas stadijā, citi vēl tikai gaida lēmuma pieņemšanas rezultātus no Lauku atbalsta dienesta.

Tikko kā ir beigusies arī projektu iesniegšanas otrā kārtā. Interese ir liela, gūta arī zināma pieredze un izpratne par to, ko Zemkopības ministrija gaida no šo projektu aktivitātēm paredzētās naudas. Sākotnēji bijām sapratuši un arī savā stratēģijā uzsvēruši, ka galvenā uzmanība jāveltī Zivsaimniecības teritorijas iedzīvotāju aktivizēšanai, bet ministrija šajās aktivitātēs vēlās redzēt projektus, kas ir saistīti ar zivīm un ūdeņiem, ko arī centīsimies īstenot.

Informāciju par biedrību un tās aktivitātēm var iegūt pie koordinatores, bet visa aktuālā informācija pagaidām tiek ievietota arī Salacgrīvas un Limbažu novada mājaslapā. Pašreiz tiek nopietni strādāts pie biedrības „Jūrkante” mājaslapas www.jurkante.lv izveides. Mājaslapa pilnība varētu būt gatava jau marta.

Gribas uzteikt sadarbību ar zivsaimniecības nozares pārzinātājiem no akciju sabiedrības „Brīvais vilnis”, kas vēl joprojām ražo produkciju, ar kuru esam atpazīstami gan Krievijā, gan ES valstīs – tās ir šprotes eļļā. Laba sadarbība ir ar Gunti Bergu, kas strādā SIA „Baņķis”.

Esam daudz domājuši, kā pēc iespējas labāk un vairāk piesaistītu Eiropas Zivsaimniecības fonda naudas biedrības teritorijas attīstībai, bet, lai to izdarītu ir nepieciešams grozīt vietējo stratēģiju. Biedrība šajā gadā strādās, lai to varētu sagatavot un iesniegt Lauku atbalsta dienestā apstiprināšanai. Projektu iesniegšanas trešajā kārtā galvenā uzmanība ir pievērsta aktivitātei „Ciematu, kuros veic zivsaimniecības darbības, atjaunošana un attīstība”.

Dzintra Eizenberga biedrības „Jūrkante” koordinatore

Ūdens recirkulācijas sistēmas zivju audzēšanai

Ūdens recirkulācijas sistēmas (ŪRS) zivju audzēšanai ir pašlaik perspektīvākais vērtīgo zivju (storu, foreļu u.c.) audzēšanas veids. Pēdējos gados ir uzkrāta ļoti liela pozitīva pieredze ŪRS uzlabošanā un ekspluatācijā, kā ieviešana var palīdzēt risināt problēmas, kuras saistītas arvien pieaugošajām prasībām pēc kvalitatīvas pārtikas un ekoloģiskās vides uzlabošanas.

ŪRS priekšrocības:

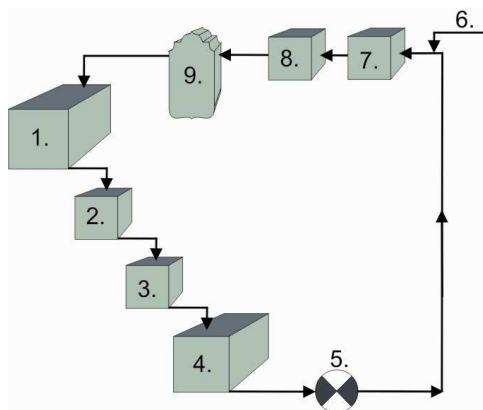
1. Mazāks ūdens patēriņa daudzums.
2. Prognozējama kvalitāte.
3. Izdalās mazāk kaitīgo gāzu.
4. Cietvielu izņemšana un dezinficēšana.
5. NH₃/NH₄/NO₂/NO₃ izņemšana.

Ventilēšana un atbrīvošanās no CO₂.

Taču vienlaicīgi ar acimredzamajām priekšrocībām ŪRS izmantošanā akvakulturā ir arī vesela virkne neatrisinātas negatīvās īpašības, galvenās no tām ir lieli ŪRS uzstādīšanas ieguldījumi, ekspluatācijas izdevumi un, sakarā ar to, augstā produkcijas pašizmaksa. Tas arī ir gal-

venais faktors, kas attur plašu ŪRS ieviešanu tradicionālo akvakultūras produktu (karpu, liņu, u.c.) ražošanā. Vairāku eksperimentu rezultātā 80-jos gados tika veikti ekonomiskie aprēķini karpu (*Cyprinus carpio*) audzēšanā ŪRS, kas liecināja par to, ka ekonomiski pamatota ir vismaz 40t gatavās produkcijas ražošana. Jāņem vērā arī faktors, ka 80-jos gados energoresursu izmaksas bija daudz zemākas salīdzinot ar situāciju pašlaik. ŪRS ir piemērota vērtīgo zivju sugu (storveidīgo lašveidīgo, zušu, u.c.) produkcijas audzēšanai.

Galvenos izdevumus akvakultūras produktu iegūšanā ŪRS sastāda barība (ap 40%), energoresursi (ap 25%), kā arī kvalificēta darbaspēka algošana, izejmateriāla (mazuļu) iegāde, ūdens kvalitātes nodrošināšana u.c. Rezerves izdevumu samazināšanai uz barības, audzējāmā materiāla, darbaspēka atalgojuma rēķina pamatā ir izsmeltas un nevar kalpot par galveno ŪRS izdevumu optimizācijas avotu. Perspektīvāks izdevumu optimizācijas virziens ir izmantojamā ūdens kvalitāti nodrošinājošo iekārtu uzlabošana, pašu sistēmu uzlabošana ar mērķi ekonomēt uz energoresursu rēķina. Arī ŪRS notekūdeņu izmantošana lauksaimniecības kultūru audzēšanā var daļēji kompensēt ŪRS ekspluatācijas izdevumus, kā arī ŪRS audzējamo akvakultūras objektu sortimenta paplašināšana.



ŪRS principiālā shēma:

1. Zivju audzēšanas baseins;
2. Mehāniskais filtrs;
3. Biofiltrs;
4. Attīrītā ūdens rezervuārs;
5. Cirkulācijas sūknis;
6. Papildus ūdens;
7. UV sterilizācijas iekārta;
8. Ūdens sildītājs;
9. Apskābekļošanas iekārta.

ŪRS mezglu apraksts:

Mehāniskie filtri:

a) Smilšu filtrs.

Smilšu filtri ir ļoti plaši izmantoti sadzīves ūdens attīrīšanā no mehāniskajiem piemaisījumiem. Tos veiksmīgi var uzstādīt ŪRS. Smilšu filtru skalošana notiek periodiski, atkarībā no to piesērēšanas, tāpēc ir jāuzstāda vismaz divi šādi filtri paralēlā ķēdē lai nodrošinātu nepārtrauktu ūdens filtrācijas procesu, kas savukārt sadārdzina pašu ŪRS.

b) Trumuļu filtrs.

ŪRS mehānisko piemaisījumu attīrīšanai galvenokārt tiek izmantoti trumuļu tipa filtri. Kā filtrējošie elementi šāda tipa filtros parasti tiek izmantoti dažāda izmēra kaprolona sieti. Filtrs sastāv no vairākām filtrējošo elementu kasetēm, kuras nodrošina nepārtrauktu ūdens filtrāciju arī kasešu skalošanas laikā. Galvenais šāda tipa filtru mīnuss ir filtrējošo elementu izdilšana un plīšana. Tādēļ ražošanas procesa laikā pastiprināta uzmanība ir jāpievērš to tehniskajam stāvoklim.

Bioloģiskās attīrīšanas filtrs:

Biofiltram ir ļoti liela nozīme ūdens kvalitātes nodrošināšanā. Biofiltrā ar baktēriju palīdzību tiek nodrošināta pilnīga ūdens attīrīšana no bīstamā NH_3 , NH_4^+ , NO_2 , NO_3 piesātinājuma, kas rodas barošanas rezultātā, kā arī degazācijas ceļā no CO_2 . Tiek piedāvāts ļoti plašs klāsts dažādu tipu, jaudu, gabarītu biofiltri, kurus var iegādāties zinot ŪRS audzējamās zivju sugas un jaudu.

Attīrītā ūdens rezervuārs:

Šī rezervuāra galvenā funkcija ir uzkrāt attīrīto ŪRS ūdeni tālākai padevei atpakaļ uz audzēšanas baseinu. Lai nodrošinātu nepārtrauktu ūdens padevi iespējamo iepriekšminēto divu mezglu sīku avāriju vai remonta laikā rezervuāra tilpumu parasti izvēlas ŪRS darba stundas ūdens patēriņu (max. m^3/h).

Cirkulācijas sūknis:

Sūknis nodrošina ūdens padevi uz audzēšanas baseiniem. Sūkņa jaudai ir jāatbilst ŪRS maksimālajai jaudai (max. m^3/h).

UV sterilizācijas iekārta.

Pirms ūdens atgriešanas audzēšanas baseinos tas noņemti ir jāapstrādā UV stariem, lai novērstu baktēriju un vīrusu nokļūšanu kontaktā ar audzējamo materiālu. Tas var novest pie masveidīgas zivju inficēšanās un arī pie letāla iznākuma. UV iekārtu tehniskie parametri ir jāpieņem ŪRS jaudai (m^3/h).

Sildītājs vai dzesētājs:

Atkarībā no ŪRS audzējamām zivju sugām ūdens ir vai nu jāsilts, vai nu jādzesē lai nodrošinātu optimāli nepieciešamo temperatūras režīmu. Šajā procesā galvenā uzmanība ir jāvērs uz temperatūras režīma vienmērīgumu. Nedrīkst pieļaut krasas temperatūras svārstības, kas izraisa zivīm lielu stresu. Stress negatīvi atsaucas uz zivju barošanu un nav vēlams prognozējamu rezultātu sasniegšanā. Visstabilākos temperatūras režīmus var nodrošināt izmantojot elektriskos sildītājus vai dzesētājus.

Apskābekļošanas iekārta:

Kā pēdējais no mezgliem ŪRS parasti ir iekārta ūdens bagātināšanai ar skābekli. Parasti izmanto konusus ūdens bagātināšanai ar skābekli. Skābeklis tiek pievadīts konusa augšdaļā. Tehnoloģiskā ūdens plūsmas ātrums konusā vidusdaļā un jo sevišķi lejasdaļā strauji samazinās, kā rezultātā pievadītais O_2 izšķīst ūdenī daudz kvalitatīvāk nekā vienmērīgā plūsmā. Arī šis mezgls ir jāizvēlas vadoties no ŪRS caurplūdes parametriem.

Sagatavoja Hardijs Bariss

Zivju audzēšanas matemātika Rendas „Rimzātos”

Braucot no Rīgas uz Kuldīgu caur Rendu, ciematam beidzoties, ceļa kreisajā pusē paveras skats uz dīķiem un zivju māju. Zivju māja ir necila celtne, par kuras funkcijām nezinātājam ir grūti iedomāties. Gan dīķus, gan zivju māju apsaimnieko i/u „Rimzāti” īpašnieks Valdis Kancāns. Uz jautājumu, kāpēc ceļa malā nav norādes par iespējām nopirkt zivis, saimnieks atsmeļ, ka viņam reklāma nav vajadzīga. Pircēji tāpat atrodot un vietējie zinot, kur meklēt.

Atskats pagātnē. Rendā zivkopības nozarei ir senas tradīcijas. Tā veidojusies un līdz pašreizējam līmenim attīstījusies jau kopsaimniecības laikā. Dīķi, ko pašreiz apsaimnieko Valdis Kancāns, veidoti 70. gadu vidū. Par dīķu veidošanas pieredzi jau 1974. gadā rakstīja autors M. Mednis žurnāla „Lauku Dzīve” 7. numurā (*Dūksnājs pārvēršas par dīķiem*). Tolaik jaunbūvējamo dīķu platība kopā ar ūdenskrātuvēm bija plānota vairāk nekā 400 ha. Dīķi tika veidoti, appludinot purvainas pļavas Mergavas un Riežupes krastos. Mazliet vēlāk līdzīgi tika veidoti ziemošanas, nārsta un audzēšanas dīķi neauglīgos zemes gabalos Īvandes upes krastos. „Renda ir vienīgais kolhozs republikā, kas būvē tik lielu un modernu dīķsaimniecību” raksta autoram tolaik stāstīja projektu grupas vadītājs. Lēmums attīstīt dīķsaimniecību radās pamatoti, jo iepriekš Rendas kolhozā karpas tika audzētas nelielos ezeriņos un dīķīšos, taču nozares rentabilitāte bijusi 120 %. Jaunos dīķus saimniecība tolaik ierīkojusi par saviem līdzekļiem. „Ieguldījumi ir lieli, bet atdeve būs tikai vēlāk”, tā raksta autoram toreiz sūrojis kolhoza priekšsēdētājs Kārlis Jurkovskis. Visā kopsaimniecības pastāvēšanas laikā zivkopības nozare bija ienesīga un ieguldījumi atmaksājās.

Zivkopis. Valdis Kancāns Rendā strādā kopš 1973. gada pēc Kazdangas sovhoztehnikuma beigšanas. Kā pats smejas, esot pēc kārtas piektais zivkopis. Darba gaitu sākums sakritis ar jauno dīķu veidošanu un apgūšanu. Tolaik galvenais zivkopis un jaunā speciālista darba audzinātājs bija Nikolajs Čalenko, no kura 80. gadu beigās Valdis pārņēma zivkopības nozari. Tā tas turpinājās līdz 1994. gadam, kad paju sabiedrība „Renda” tika likvidēta. Lai nozari saglabātu, to kā struktūrvienību privatizēja. Šobrīd dīķsaimniecība ir Valda Kancāna individuālais uzņēmums, kurā strādā četri darbinieki, viņu pašu ieskaitot.

Visa pamatā – karpu audzēšana. Dīķsaimniecības darbība pamatā nav mainījusies. Tāpat kā kopsaimniecības laikā, tajā tiek audzētas karpas. Kopējā zemes platība ir 370 ha, no tās ūdens aizņem 270 ha. Dīķsaimniecība ir pilna cikla saimniecība – ar nārsta, audzēšanas, ganību, uzglabāšanas, vaislinieku dīķiem un zivju māju. 2010. gada rudenī, zvejas sezonu nobeidzot, tika iezīmotas 25 t tirgus zivju un 45 t dažādu vecumu audzējamo karpu, kā arī 2 t vaislas zivju. Viengadīgo karpu vidējais svars ir tikai 55 gramu, divgadīgajām tas jau sasniedz 153–300 gramus, bet trīsgadīgās sver 800–1000 gramu. Sanāk tīri aritmētisks uzdevums – cik dažāda vecuma karpas pēc skaita ir vienā tonnā zivju?

lesācējiem pieredzējušais zivkopis skaidro, ka, beidzoties ziemošanai, labi, ja būs palikuši 75% no zivju daudzuma, bet var gadīties, ka būs palikusi tikai puse. Ziemošanas laikā zivis gan zaudē svaru, gan arī iet bojā. Pavasarī „Rimzātos” iespējams iegādāties zivju mazuļus audzēšanai. Mazāk pieredzējušiem pircējiem zivkopis palīdzot arī aprēķināt nepieciešamo zivtīņu daudzumu uz dīķa platību.

Tirgus likumsakarības agrāk un tagad. Uz jautājumu: „Kad strādāt bija vieglāk – kopsaimniecības laikā vai tagad?” Valdis atbild, ka tagad esot interesantāk, jo daudz vairāk ir jādodomā un jārēķina. Kopsaimniecības laikā par tirgu neesot bijis jā rūpējas, galvenais – saražot un izpildīt plānu. Par tālāko zivju noieta rūpējusies organizācija LATRIBSBIT. Kolhoznieki tolaik varēja iegādāties vien 3 kg zivju pēc stingri sastādīta saraksta – viena kārtīga zivs katram iznākusi. Rosība bijusi ne pa jokam, jo pirkuši visi, pat tie, kas zivis nemaz īpaši necienījuši. Tagad, protams, karpas var iegādāties katrs, kam ir nauda un vēlēšanās. Pārdošanas apjomi salīdzinājumā ar 80. gadiem esot samazinājušies vismaz 10 reizes. Rudeņos tirdzniecības diena pēc zvejas ir piektdienas priekšpusdiena, bet V. Kancāns saka: „Ja esat pircēji, zvaniet, pārdošu kaut nakts laikā” Uzņēmuma priekšrocība ir jau iepriekš pieminētā zivju māja, kurā iespējams uzglabāt pārdošanai paredzētās karpas. Baseinos lomam bez grūtībām iespējams piekļūt arī sala laikā. To labprāt izmanto mazumtirgotāji, kas tālāk realizē karpas pilsētu tirgos. Arī šajā jomā sadarbība esot ilgstoša. Šī brīža tirgus īpatnība, pēc zivkopja teiktā, ir pieprasījums pēc lielām, vismaz 2 kg smagām karpām. Audzējot bez intensīvas piebarošanas, zivis šo svaru sasniedz četros gados. Savukārt tirgus cena karpu audzētavā svārstās no 1,2 līdz 1,5 Ls par kilogramu. Ražošanas apjomus palielināt šobrīd neesot jēgas, jo tirgus ar katru gadu tikai samazinoties, ko apliecina arī z/s „Lielā zivs” īpašnieks A. Jansons no Tukuma, kurš tobrīd iepērk precī tālākai realizācijai. Karpas ikdienā galdā vairs ceļot tikai retais. Realizācijas apjomi nedaudz palielinoties ap Ziemassvētkiem un Jauno gadu, jo tad visiem griboties ielikt makos zvīņas, lai jaunajā gadā nauda turētos. Parasti jau tirgošanai paredzētās zivis i/u „Rimzātiem” izdodoties realizēt līdz gadu mijai, tā tas noticis arī šoziem.

Pieredze zivkopībā. V. Kancāns labprāt dalās savā 36 darba gados uzkrātajā saimniekošanas pieredzē. Netiek atraidīti ne ekskursanti, ne individuālie interesenti. Saimnieks labprāt piedalās semināros kā lektors un stāsta gan par zivju audzēšanu, gan dīķu kopšanu. Kā jau iepriekš tika minēts, i/u „Rimzāti” ir pilna cikla zivkopības saimniecība ar dažādu veidu dīķiem, kas prasa atšķirīgu kopšanu. Zivis aug un barojas ganību un audzēšanas dīķos. Lai uzturētu veselīgu vidi, reizi piecos gados tie ir jānosusina. Jāiziet tā saucamais „vasarošanas” process, kura laikā dīķi tiek atstāti bez ūdens. Dīķu gultni sakultivē un atstāj sausu, bet var arī apsēt ar graudaugiem. Šajā laikā pamatne attīrās no dūņām un zivīm kaitīgajiem ūdenī mītošajiem organismiem. Saaugusi zāle vai sējumi nākamajā vasarā ir laba barotne karpu pamatbarībai planktonam. Savukārt, lai veicinātu vērtīgo ūdens organismu augšanu,

audzēšanas dīķus mēslo tāpat kā ganības vai tīrumus. „Rimzātu” praksē pārbaudīta mēslojuma deva ir 40 kg/ha amonija salpētra un 20 kg/ha superfosfāta, ko, saimniekojot ar bioloģiskām metodēm, varētu aizstāt ar liellopu vircu. Dīķiem, tāpat kā laukiem, nepieciešama kalpošana, lai ūdenī uzturētu optimālo pH līmeni, jo to iemītņiem nepatīk skāba vide. Savukārt ziemošanas dīķi bez ūdens tiek atstāti katru vasaru – rudenī tajos izplauj zāli, izcērt krūmus un tikai tad ielaiž ūdeni un zivis.

Zivju ēdienkartes kalkulācija. Uz jautājumu: „Ko tad zivis ēd?” Valdis atsmēj: „To, ko pašas atrod. Vai tad par velti dīķus kopjot?” Bet, ja nopietni, – tad baroti ar speciālo barību tiek tikai mazulī, bet audzējamām zivīm tiekot kviešu graudi, kurus iepērk no vietējiem zemniekiem, Vecākajām zivīm jāprot iztikt ar dabisko barību. Intensīvā barošana šobrīd neatmaksājas, jo speciāla barība, salīdzinot ar zivju realizācijas cenu, esot dārga – vidēji 0,20–0,26 Ls/kg. Augošajiem zivju mazulīem katru dienu jāsaņem barība 10% apmērā no sava svara, tātad uz 100 kg ēdāju katru dienu jāsaņem 10 kg smaga porcija. Aktīva barošanās notiek tikai gada siltajos mēnešos. Zivju sveram pakāpeniski pieaugot, jāpalielina arī barības daudzumi. Lielās zivis tik ēdelīgas neesot, bet barošana prasa līdzekļus. Pašlaik kviešu cenas svārstās no 0,07 līdz 0,11 Ls/kg. Aprēķināts, ka šobrīd izdevīgāka ir zivju dabiskā barošana ar ilgāku audzēšanas laiku. Taču jāatgādina, ka dabiskās barošanas procesā tirgus zivs izaug 3–4 gados. No piebarošanas dīķsaimecība pagaidām nav atteikusies. Veicot piebarošanu intensīvāk, no esošās apūdeņotās platības varētu iegūt lielākus produkcijas daudzumus, nekā tas notiek tagad. Taču tāda ražošana šobrīd neatmaksātos.

„Glābšanas riņķis”. Kā nopietnu atspaidu ražošanas attīstībai un uzņēmuma stabilitātes saglabāšanai V. Kancāns atzinīgi vērtē Eiropas Zivsaimniecības fonda (EZF) pasākumus. I/u „Rimzāti” veiksmīgi izmanto atbalstu akvakultūras attīstībai. Jautāts, vai MK noteikumus Nr. 321 prasītie ienākumi 120 Ls/ha par pēdējo

noslēgto gadu ir daudz, Valdis atbild, ka uzņēmums varētu izaudzēt arī vairāk zivju, taču problēma ir realizācijas apjomos. Bez EZF atbalsta saimniekošana ciestu zaudējumus vai arī zivis maksātu tik daudz, ka pircējam kļūtu vēl nepieejamākas. Izmantojot atbalsta maksājumus, iegādāts jauns traktors. Tas lieti noder dīķu kopšanai, dambju un piegulošā ceļu tikla uzturēšanai, inventāra un zivju transportēšanai. Jo attālumi starp ganību, ziemošanas, audzēšanas un nārsta dīķiem ir aptuveni 20 kilometri.

Skats nākotnē. Nākotnes plāni šobrīd ir pieticīgi, galvenais – saglabāt esošos apjomus mazuļu un tirgus zivju realizācijā, noturēt saimniecību līmeni. V. Kancāns cerīgi skatās uz lopbarības ražotāju plāniem būvēt Alsungā mazvērtīgo zivju pārstrādes uzņēmumu. Ja vien būšot izdevīgi, iespējams, ka nāksies apsvērt un pārkārtot ražošanu, lai varētu piegādāt tam izejvielas. Uz ieteikumiem audzēt tirgum citas augstvērtīgas zivju sugas un ūdens iemītņiekus, pieredzējušais zivkopis skatās piesardzīgi un uzsver, ka vidējais Latvijas pircējs ir konservatīvs, uz jaunumiem reaģē piesardzīgi vai pat noliedzoši. Diemžēl zivju produktus ikdienas ēdienkartē iekļauj nedaudzi. Runājot par konkurenci, kā galvenos konkurentus V. Kancāns min lietuviešu zivaudzētājus, kas savus ražojumus Latvijā pārdod lētāk.

Uz jautājumu, vai neuztrauc, ka, klāstot savu pieredzi citiem, izaudzinās savam uzņēmumam konkurentus, Valdis atbild: „Vietējie zivkopji katrs darbojas savā lauciņā, cits citam draudus pagaidām neradot.” Nozare ir gana sarežģīta un atkarīga no dabas apstākļiem, bet pieredzes apmaiņa un diskusijas vienmēr ir noderīgas. Uzzinot, ka zivju audzēšana nav tik vienkārša, daudzi interesenti maina domas un meklē citu nodarbi. V. Kancāns uzsver, ka viņam patīk darbošanās zivkopībā, tāpēc labprāt to popularizē un dalās savā pieredzē, vienlaicīgi piebilstot, ka neko citu jau neprotot, kā audzēt zivis.

Arija Rudlapa
LLKC Kuldīgas nodaļas lauku attīstības speciāliste

SVARĪGĀKIE DATUMI, PIESAKOTIES EIROPAS ZIVSAIMNIECĪBAS FONDA PASĀKUMIEM

	Janvāris	Decembris
Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un mārketinga	no 31.01.2011	līdz 15.12.2011.
Jauna noieta tīrhus sekmēšana un reklāmas kampaņas	no 31.01.2011	līdz 15.12.2011.
Zveja iekšējos ūdeņos	no 31.01.2011	līdz 15.12.2011.
Ūdens faunas un floras aizsardzība un attīstība	no 25.02.2011	līdz 30.04.2011

iesniegšanas laika termiņš

ZIVJU LAPA TAVĀ E-PASTĀ

Piedāvājam iespēju saņemt informatīvo izdevumus „Lauku Lapa” un „Zivju Lapa” Jūsu e-pasta kastītē! Lai pieteiktos izdevuma elektroniskai saņemšanai, sūtiet pieteikumu uz e-pastu: lauku.lapa@llkc.lv.

Pieteikumā jānorāda:

Vārds, Uzvārds; Iestādes nosaukums, kuru pārstāvat; E-pasta adrese, uz kuru vēlaties saņemt izdevumu.

SAGATAVOTS



SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag.,
Ozolnieku nov., LV-3018
tālr.: 63050220

Izdevumā:

I. Vorobjovas zīmējumi



PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EZF
EIROPAS ZIVSAIMNIECĪBAS FONDS:
ZIVSAIMNIECĪBAS ATTĪSTĪBAS IESPĒJA

Zivsaimniecības Sadarbības tīkls